

SERWIS INFORMACYJNY SOLIDARNOSCI - 17 SIERPNIA

WARSZAWA. Wczorajsze obrady Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego zakończyły się tuż przed północą. Obecni byli na sali przedstawiciele Klubu Parlamentarnego ZSL z posłem Aleksandrem Bentkowskim oraz SD na czele z prof. Janem Janowskim. Przedstawili oni treść uchwał swych Klubów i Prezydów swych partii popierających propozycje Lecha Walesy. Około godziny 22.40 do Sejmu przybył Lech Walesa i przedstawił dotychczasowe wysiłki zmierzające do utworzenia rządu z udziałem przedstawicieli 'S'. Następnie po dyskusji OKP poparł wysiłki Lecha Walesy wydając na zakończenie obrad oświadczenie następującej treści. 'W niepokojący sposób przeciąga się proces formowania nowego rządu, a jednocześnie dramatycznie pogarsza się sytuacja gospodarcza i społeczna. Obywatelski Klub Parlamentarny stoi nadal na stanowisku, że tylko rząd sformowany wedle nowej zasady politycznej będzie zdolny do realizowania zakresłego przy okrągłym stole programu zmian gospodarczych i ustrojowych. Musi to być rząd zrywający z nomenklaturowym monopolem rządzenia. Uważamy, że parlamentarna koalicja ZSL, SD, oraz OKP jest w stanie uformować pod kierownictwem Lecha Walesy rząd odpowiedzialności narodowej, w którym mogłyby być reprezentowane wszystkie siły polityczne naszego kraju zdecydowane działać na rzecz reform politycznych i gospodarczych'. Już po północy Lech Walesa wychodząc z Sejmu spotkał się z oczekującymi go dziennikarzami krajowymi i zagranicznymi. W swej krótkiej wypowiedzi stwierdził m.in. iż nie zdecydowano jeszcze kto stanie na czele rządu. Potwierdził realność utworzenia rządu kierowanego przez przedstawicieli 'S', przy czym wice premierami byłiby kandydaci ZSL i SD. Podczas OKP posłowie Bentkowski i Janowski mówili o swych niedawnych kontaktach z czołowymi osobistościami PZPR i ambasadorem ZSRR w Warszawie - Borowikowem, a także o tym iż strona radziecka wysunęła po raz pierwszy w historii propozycje współpracy politycznej z ZSL i SD. Podczas dyskusji na wczorajszym OKP zarysował się podział co do konieczności tworzenia obecnie rządu przez przedstawicieli 'S'. Grupa posłów wydała w tej sprawie swoje oświadczenie w którym czytamy m.in.: '1. Stan Polski jest rezultatem czterdziestu pięciu lat panowania systemu komunistycznego, które to panowanie doprowadziło do destrukcji wszystkich dziedzin życia, zniszczenia społeczeństwa obywatelskiego i spustoszeń moralnych. Szybka poprawa tego stanu rzeczy jest niemożliwa. Po drugie: odsunięcie komunistów od władzy drogą parlamentarną, utworzenie rządu bez faktycznego udziału PZPR i zepchnięcie komunistów do opozycji na styl demokracji zachodnich jest w chwili obecnej nierealne. Albowiem rzeczywista władza nie znajduje się w instytucjach parlamentarnych, tak samo jak nie znajdowała się w tych instytucjach nigdy od 1944 roku. 3. Wszystkie rozmowy (...), oświadczenia prowadzą nieuchronnie do rządów tzw. wielkiej koalicji czyli PZPR, OKP, ZSL, SD i innych ugrupowań. Jest to więc de facto wmontowywanie opozycji w układ władzy i próba przerwania na nią współodpowiedzialności za sytuację w kraju przy jednoczesnym zatrzymaniu przez nomenklaturę istotnych mechanizmów trwania systemu i zablokowania opozycji wpływu na funkcjonowanie państwa. 4. Opozycja stanie się w takiej sytuacji w przeswiadczeniu społeczeństwa współwinna katastrofalnego stanu rzeczy a ponadto sprzeniewierzyłaby się gloszonym w toku kampanii wyborczej deklaracjom, że wchodzi do parlamentu wyłącznie w charakterze opozycji parlamentarnej odpowiedzialnej za kształt ustaw i współtworzenie prawa. 5. Negocjacje prowadzone w imieniu OKP odwracają jedynie uwagę posłów i senatorów od zasadniczych spraw

programowych i utrudniają podejmowanie przez klub działań, które mogłyby się przyczynić do przezwyciężenia kryzysu. Społeczeństwo jest coraz bardziej zaniepokojone i rozgoryczone biernością swoich reprezentantów wobec katastrofy osiagającej niespotykany dotąd stan. 6. Uważamy, że nie wydarzyło się nic, co nakazywałoby nam zmianę deklarowanych w kampanii wyborczej postaw i w tej sytuacji nadal zamierzamy pozostać opozycją parlamentarną kontrolującą rząd i pracującą nad ustawami, które stanowić będą podstawę zmiany systemu politycznego w Polsce w kierunku demokracji, a gospodarczego w kierunku gospodarki rynkowej. Podpisali między innymi następujący członkowie Sejmu i Senatu: Roman Bartoszcze, Stanisław Tomkiewicz, Jan Beszta-Borowski, Bogusław Palka, Edward Nowak, Andrzej Zawisłak, Jan Lopuszanski.

Dzisiaj w przerwie obrad Sejmu odbyło się posiedzenie Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. W jego trakcie Bronisław Geremek poinformował zebranych o przebiegu swojej rozmowy z prezydentem Jaruzelskim, dotyczącej sprawy desygnowania kandydata na premiera i uformowania nowego rządu. "Jeśli rząd miałby być powołany w ramach dotychczasowego systemu - oświadczył Geremek - to byłby to znak, iż zmienia się w Polsce niewiele albo zgoła nic. Dlatego właśnie uważamy, że uformowanie rządu przez "S" będzie widocznym znakiem przemian i przełomem psychologicznym." W czasie rozmowy prezydent Jaruzelski poinformował Bronisława Geremka o przebiegu wcześniejszych prób uformowania rządu. Według przyjętej przez prezydenta koncepcji rząd ten miałby się opierać na "ludziach okrągłego stołu", będących partnerami dla opozycji. Kolejno wysuwano kandydatury na premiera: prof. Władysława Baki i Romana Malinowskiego. Obaż oni odmówili ze względu na stanowisko "S" i OKP, które odmówiły uczestniczenia w takiej koalicji. Wówczas padła kandydatura Czesława Kiszczaaka. "Wojciech Jaruzelski powiedział, że jest świadomy, iż misja powierzona gen. Kiszczaakowi nie może być uwieńczona sukcesem" - poinformował Bronisław Geremek. Prezydent Jaruzelski oświadczył, że w sprawowaniu swojego urzędu pragnie stać ponad partyjnymi uwarunkowaniami. Zapowiedział także działania depolityzujące wojsko. Jeśli chodzi o formowanie rządu, to oczekuje w tej chwili na propozycje Lecha Walesy. Wojciech Jaruzelski jest świadomy - powiedział Geremek - że sytuacja jest trudna i wymaga powołania rządu złożonego ze specjalistów. Prezydent dał swemu rozmowcy do zrozumienia, iż koncepcja "rządu bez komunistów" miała charakter antagonizujący i wywoływała zaniepokojenie i opór. W odpowiedzi na to Geremek wyjaśnił Prezydentowi, że sformułowanie to nie oddaje istoty tej koncepcji. Ważne jest bowiem KTO formuje rząd, a nie kto wejdzie w jego skład. Porzucona musi być zasada nomenklatury, zaś formuła koalicyjna musi mieć charakter otwarty. Prezydent zapowiedział, iż podejmowanie decyzji personalnych potrwa jeszcze zapewne kilka dni. W tej chwili nie są jeszcze znane żadne konkretne nazwiska. Wojciech Jaruzelski poinformował Geremka, że w środę przeprowadził rozmowę z prymasem Glempem.

UCHWAŁA SEJMU z 17 sierpnia:

"W dwudziestą pierwszą rocznicę interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej, Sejm polski przesyła braterskie pozdrowienia i wyrazy szacunku narodom Czechów i Słowaków. W związku ze zbliżającą się 21 rocznicą interwencji wojsk Układu Warszawskiego z udziałem wojska polskiego w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej Sejm PRL uważa za swój obowiązek wydać następujące oświadczenie: Interwencja ta była naruszeniem niezbywalnego prawa każdego narodu do samostanowienia i

naturalnego dążenia do demokracji, wolności oraz respektowania praw człowieka. Wkroczenie sił zbrojnych do Czechosłowacji odbyło się bez przyzwolenia polskiego społeczeństwa. Sejm uważa za słuszne wyrażenie żalu i ubolewania, a równocześnie potępia zbrojną ingerencję w 1968 roku, która cofnęła proces demokracji w Czechosłowacji. Polski udział w tych wydarzeniach jest tym bolesniejszy, że z naszym południowym sąsiadem wiązaliśmy zawsze i wiązać będziemy jak największe nadzieje na ścisłą współpracę we wszystkich dziedzinach, a także na zwykłą, ludzką przyjaźń Czechów, Słowaków i Polaków. Życzymy siłom demokratycznej odnowy w Czechosłowacji sukcesów w pracy dla dobra Ojczyzny, a jej narodom wolności i suwerenności w ramach w pełni demokratycznego państwa."

O godzinie 18 LECH WALESZA odpowiadając na jedno z pytań dziennikarzy, stwierdził, że obecnie decyzja co do osoby przyszłego premiera jest w kompetencji prezydenta Jaruzelskiego. 'Osobiscie miałbym i dwudziestu ludzi, którzy mogliby sprawować ten urząd.' - powiedział Przewodniczący 'Solidarności' do grupy dziennikarzy.

Opowiadając się dla SIS Kierownik Biura Prasowego NK ZSL Józef Kowalczyk oświadczył:

"Polska nie może zmarnować nadziei skupionych wokół "Solidarności", a także wokół kształtującej się nowej koalicji. My, ZSL, z co najmniej dwóch powodów podjęliśmy ideę koalicji z "Solidarnością": po pierwsze stwarza ona szansę i nadzieje dla Polski, a po drugie negatywne ustosunkowanie się do inicjatywy pana Przewodniczącego Walesy miałyby negatywne skutki dla ZSL. Sytuacja w kraju jest niełatwa. Na stan nastrojów społecznych bardzo negatywnie działa stan rynku. Polska potrzebuje silnego rządu, który uzyskałby szeroką społeczną akceptację. Jeśli takiego rządu nie wyłonimy, proces destabilizacji gospodarki, ze wszystkimi swymi konsekwencjami, będzie się prawdopodobnie pogłębiał. Sądzę, że nowo kształtująca się konstelacja polityczna "S", ZSL i SD może taki rząd wyłonić. Realizm wymaga jednak od nas uwzględnienia siły PZPR i jej obecnej pozycji w strukturach władzy. Dlatego też przedstawiona przez Lecha Walesę propozycja rządu złożonego z przedstawicieli "S", ZSL, SD musi się spotkać gdzieś w połowie drogi z propozycją Wielkiej Koalicji prez. Jaruzelskiego. Prawdopodobnie wypracujemy formułę szerokiej koalicji, ale akcenty w stosunku do pierwotnych założeń tej wielkiej koalicji będą przesunięte. Wzrosnie w niej rola 'Solidarności', a także rola ZSL i SD. W administrowaniu sfera publiczna państwa ta rola może być dominująca."

Oświadczenie RKW Mazowsze z dnia 16.08:'

1. To, co się obecnie dzieje jest katastrofą gospodarczą. Operacje urynkwienia przeprowadzono bez przygotowania. Za późno wprowadzono mechanizm indeksacyjny, w odczuciu społecznym rekompensaty za wzrost cen żywności są niewystarczające. Nie ma poczucia bezpieczeństwa i szans utrzymania poziomu życia rodzin. Grozi nam hiperinflacja, rośnie w sposób niemożliwy do kontrolowania zadania płacowe. Trzeba jednak pamiętać, że przy średniej krajowej za lipiec dochodzącej 150 tys, np pracownicy służby zdrowia zarabiają tylko ok. 80 tys. Jako Solidarność musimy upomnieć się i pomóc grupom społecznym, które są najsłabsze.

2. Komisje zakładowe powinny więc negocjować nowe systemy wynagrodzeń, uwzględniając jednak zasadę odpowiedniej płacy za pracę. W negocjacjach trzeba z jednej strony zapewnić taki poziom płac, by pozwalał on utrzymać rodziny, z drugiej strony zaś, by nie

doprowadzac do ruiny przedsiębiorstw. Niezbędne są zatem szybkie zmiany ustawy o związkach zawodowych, które zagwarantowałyby komisji zakładowym pełny dostęp do rzetelnej informacji o sytuacji ekonomiczno finansowej przedsiębiorstwa.

3. RKW Mazowsze uważa, że w obecnej sytuacji jedynym rozwiązaniem jest szybkie powołanie wiarygodnego rządu zaufania narodowego, sformowanego przez 'S'. Uważamy, że rozproszone akcje poszczególnych regionów są za słabym środkiem nacisku politycznego, toteż domagamy się, by w sytuacji przedłużającego się kryzysu rządowego, KKW NSZZ 'S' przeprowadziła równoczesną ogólnokrajową akcję strajkową.

4. RKW Mazowsze przygotowuje w porozumieniu z KZ w dniu 31.08 ogólnoregionalne spotkanie związkowe w sprawie dalszej polityki związku.'

GORNY ŚLĄSK 17 sierpnia Krajowa Komisja Górnictwa nszz "S" wydała oświadczenie, w którym podsumowała wczorajszy jednogodzinny protest, jaki miał miejsce w większości zakładów pracy. Jednocześnie komisja wyraziła swoją dezaprobatę dla strajków okupacyjnych prowadzonych w hucalniach 'Anna' i 'Marcel', które uznano za niezgodne z polityką 'S'. Krajowa Komisja Górnictwa zaapelowała o zawieszenie tych akcji: 'Działania jednostkowe mogą doprowadzić jedynie do zaburzenia i zahamowania realizacji naszej wspólnej sprawy. W sprawach ogólnokrajowych wypowiadamy się przeciwko pseudoreformom, pseudourynkowieniom, /.../ Wyrazimy pełne poparcie inicjatywie Lecha Walesy utworzenia rządu koalicyjnego OKP, ZSL i SD. Od przyszłego rządu oczekujemy energicznych działań reformatorskich.'

GORNY ŚLĄSK. Trwa nadal strajk okupacyjny na KWK "Marcel" w Wodzisławiu Śląskim. Od godziny 14.00 na KWK "Morcinek" w Kaczycach w ramach akcji solidarnościowej z KWK "marcel" ogłoszono pogotowie strajkowe. Jeżeli postulaty KWK "Marcel" nie zostaną spełnione do godz. 20.00 dnia dzisiejszego - KWK "Morcinek" przystąpi do solidarnościowego strajku okupacyjnego. Od 11 sierpnia trwa strajk pracowników Hutniczego Przedsiębiorstwa Remontowego zakład nr 4 w Dąbrowie Górniczej. Strajkują pracownicy tego zakładu zatrudnieni w hucie "Zawiercie", hucie "Dzierżyński" i w hucie "Katowice". Akcja ta jest spontanicznym protestem załogi i posiada podłoże placowe.

GAŃSK 17 sierpnia zakończyły się negocjacje Ogólnopolskiej Komisji Strajkowej z dyrekcją RSW. Ustalono 100 procentowe zwiększenie środków przeznaczonych na wynagrodzenie, tak, że minimalna płaca za godz. będzie wynosiła 1 100 zł z wyrównaniem od 1 sierpnia. W związku z porozumieniem OKS wzywa do zaprzestania protestów.

KEDZIERZYN KOZŁE. od 17 sierpnia na terenie Zakładu 'OXO' wchodzącego w skład Kombinatu Zakładów Azotowych Kedzierzyn trwa akcja protestacyjna. Wczoraj na terenie Kombinatu odbyło się zebranie, na którym postanowiono chwilowo nie wysuwać odrębnych postulatów poszczególnych zakładów i wysunięto wspólne zadanie 60 tys podwyżki. Jednocześnie zobowiązano dyrekcję do przedstawienia programu zmian ekonomicznych, struktury zatrudnienia i polityki płacowej w Kombinacie. Dzisiaj trwają rozmowy przedstawicieli obu związków z dyrekcją. W wypadku, gdyby rozmowy nie przyniosły rezultatów Zakład 'OXO' w imieniu załogi Kombinatu Zakładów Azotowych podejmie strajk ostrzegawczy 19 sierpnia w godz. 7-15, polegający na ograniczeniu produkcji. W sytuacji dalszego niespełnienia postulatów zapowiedziany jest strajk okupacyjny od 21 sierpnia, a następnie włącza się do akcji inne zakłady Kombinatu.

LEGNICA. Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami dzis w god. 13-15 nastapilo zablokowanie drogi Lubin-Legnica na wysokosci wsi Karczewiska w ramach ogolnopolskiej akcji protestacyjnej pracownikow Rejonu Drog Publicznych. Blokada tworzyly dwie rowniarki, samochody typu Kraz i mniejszy sprzet drogowy. O akcji zostala powiadomiona miulicja, miejsce bylo dostatecznie zabezpieczone, obecna byla rowniez dyrekcja. Jesli rozmowy nie przyniosa zadnych rezultatow, podobna akcja bedzie miala miejsce jutro i pojutrze. Podobne akcje mialy miejsce w wojewodztwach rzeszowskim, walbrzyskim, legnickim i wroclawskim.

WROCLAW. Komisja Zakladowa NSZZ 'S' przy MPK we Wroclawiu wydala 11 sierpnia apel, w ktorym oglasza akcje protestacyjna na 18 sierpnia w godz. 12-13 w ramach regionalnej akcji protestacyjnej. Dzis Komisja Zakladowa 'S' przy Przedsiębiorstwie Przemyslu Chlodniczego we Wroclawiu oswiadczyła, ze w zwiazku z przyjmowaniem z zagranicy zapasow miesa nie moze strajkowac.

SZCZACZEW. Energomontaz Polnoc dzis w godz. 12.00 13.00 oglosil strajk ostrzegawczy. Szacowana liczba uczestnikow ok. 75% z 1150 osobowej zalogi. Postulaty placowe, rozwiazanie starej rady pracowniczej i powolanie nowej, rozwiazanie spolek wewnatrz zakladowych.

WARSZAWA. W dniu 11.08 odbylo sie w Warszawie wspolne spotkanie Prezydium Federacji ZZ Transportu Handlu Wewnetrznego z przedstawicielami KZ "S" dzialajacych w przedsiębiorstwach transportu handlu wewnetrznego. Pod adresem rzadu PRL skierowano zadania podwyzszenia wynagrodzenia zasadniczego o 100.000 zl, zmian zasad ekonomiczno-finansowych obowiazujacych w PTHW. Ostateczny termin rozpozecia rozmow wyznaczono na dzien 16.08.89. W zwiazku z powyzzszym uczestnicy spotkania zwracaja sie do zalog PTHW w calym kraju z apelem o zaprzestanie do dnia 16.08.89 akcji strajkowych. Jednoczesnie w wyniku wspolnych ustalen postanowiono z dniem 18.08 oglosic ogolnopoiska akcje protestacyjna w PTHW w formie pogotowia strajkowego do czasu zakonczenia negocjacji.

MLAWA. W Woj. Zakl. Trans. Mleczarskiego od 11.08 do 15.08 trwal strajk okupacyjny bazy. Zostal zakonczony po podpisaniu porozumienia z dyrekcja.

PULTUSK Od 16 sierpnia trwa strajk okupacyjny w Warszawskiej Fabryce Platerow. Zgloszono postulaty placowe.

MIEDZYRZECZ. W Przedsiębiorstwie Gospodarki Mieszkaniaowej i Komunalnej od 16.08 trwa strajk okupacyjny. W sklad KS weszli przedstawiciele "S", OPZZ, Rady Pracowniczej. Zgloszono postulaty placowe.

RADOM. Miejskie Przedsiębiorstwo Konserwacji Drog i Mostow w Radomiu popiera zadania Miedzyszakladowego Komitetu Strajkowego w Kaliszu: wyrownywania plac do aktualnej sredniej krajowej i jednorazowego wypłacenia po 100 tys. zl. na kazdego zatrudnionego w formie zaliczki na poczet przyszlych podwyzek. Jezeli te zadania do 20.08 nie zostana spelnione, zostanie ogloszony strajk.

Zaloga Spoldzielni Inwalidow ELEKTRON w Szydlowcu spontanicznie

1 - 2 -
podjęła strajk okupacyjny. Zarząd nie podjął rozmów z pracownikami, zagroził zwalnianiem z pracy i podaniem pracowników do organów ścigania.

18.08. załoga Spółdzielczej Przetworni Owocowo Warzywnej w Makowie k. Radomia podjęła spontanicznie strajk okupacyjny. Dyrekcja odmówiła prowadzenia rozmów z pracownikami groząc spacyfikowaniem zakładu przez wojsko.

WARSZAWA. Z opóźnieniem otrzymaliśmy wiadomość, że 3 sierpnia odbyło się zebranie 75 komisji zakładowych 'S' przy jednostkach badawczo-rozwojowych regionu Mazowsze. W uchwale uczestnicy spotkania zwrócili się do sejmu i senatu z prośbą o uwzględnienie postulatów dotyczących rewaloryzacji kwot prac badawczych, zasad finansowania prac badawczych, problemu podatku od ponad normatywnych wynagrodzeń.